

Former och motiv skiftar över tid

AV JOHAN JARNESTAD OCH LINA WENNERSTEN-GRADERT

TYP A (400–600 e.Kr.) FOLKVANDRINGSTID

Stenarna är yxformade med eggen vänd uppåt. Virvelmotiv är vanliga, ibland tolkade som solsymboler, ormliknande djur som skulle kunna vara drakar eller sjöodjur, samt långa roddbåtar.

TYP B (500–700 e.Kr.) VENDELTID

Under denna tid är bildstenarna små och har ofta motiv med båtar och fåglar. De är producerade av en speciell gotländsk kalksten, från perioden silur (419–443 miljoner år sedan), och skelettelement från sjölljor ger stenen en glittrande effekt i solljuset. Eftersom stentypen är spröd och lätt skiftar sig gick det bara att göra små bildstenar, mindre än en meter.

TYP C/D (700–1000 e.Kr.) VIKINGATID

Fallosformade eller svampformade stenar med mytologiska motiv med skepp och figurer. En liten grupp mindre bildstenar av hög kvalitet kallade Sune Lindqvist typ D och han daterade dem något senare än C-stenarna. I dag ser forskarna D-stenarna dock helst som en exklusiv form av C-sten. Kanske tillverkades de av en specifik verkstad.

TYP E (1000–1100 e.Kr.) SEN VIKINGATID

Korstecken och runskrifter med minnesord placerade på ormförmade inskriptionsband, som är vanligt på svenska fastlandet (särskilt i Uppland), konkurrerar ut de gamla bildmotiven. Till slut är det bara svampformen på dessa runstenar som påminner om bildstenstraditionen.

